

Det folk som vandrar i mörkret

Av Niklas Antonsson, lärare i kyrkohistoria

Orden från Jesaja 9 är välkända. Inte minst för att de ingår i en av juldagsgudstjänstens textläsningar. Eftersom man i evangelieböckerna förr i tiden hade placerat Jesaja-profetian under kategorin epistlar, har textstycket ibland kommit att kallas för *julepisteln*. Såsom det ofta är med berömda fraser eller berättelser väcker de olika typer av konkreta minnesbilder från specifika situationer. För många är säkert de inledande orden i Jesaja-profetian förknippade med barndomens jular eller kyrkor med tända stearinljus i julottans gryning. Denna typ av nostalgiska associationer kan i sig vara mycket värdefulla för oss och någonting som vi får bevara i vårt inre. De kan skapa en känsla av trygghet och mening i en tillvaro som på många sätt lider brist på desamma. För en kristen finns det dock alltid skäl att inte enbart stanna vid de högst individuella minnena som ett bibelord väcker, utan att även försöka nå Guds Ords djupare mening. Gör man det upptäcker man flera betydelsenivåer i Guds Ord som på olika sätt och i olika situationer är av relevans för den kristne. En bibelläsare bör således inta en nyfiken inställning till Guds Ord och låta dess egna premisser få prägla ens läsning och lyssnande.

När Jesaja på 700-talet f.Kr. talade om folket som vandrar i mörkret var det i första hand en profetia över den babyloniska fångenskapen ett drygt sekel senare. Ljuset de skulle få se var befrielsen och återkomsten till det heliga landet. Läser man profetian i dess större textuella sammanhang är det tydligt att den också syftar bortom exilen. Här talas om ett barn som benämns som Fridsfurste och evig Gud. De nytestamentliga texterna tolkade profetian messianskt. Såväl hedningar som judar skulle få del av frälsningen genom honom som är världens ljus (Joh 8:12).

Den kristna kyrkans existens är helt avhängig detta löfte. Att inte leva av detta löfte är att återvända till mörkret. En bild som i kyrkans historia ofta har använts för att beskriva kyrkans utbredande i världen är bilden av en ljusstake som Gud flyttar runt från plats till plats. På 1700-ta-

let kunde prästerna i sina predikningar uttrycka sin tacksamhet för att Gud tänt evangeliets ljus i de nordiska länderna och samtidigt med bävan varna för att det inte är en naturlag att det alltid kommer att förbli så. Liksom Guds ljuslykta hade slocknat på platser där den tidigare hade lyst starkt, skulle den också kunna komma att slockna i våra länder.

År 2023 är 1700-talspredikanternas rädsla inte bara en framtida hypotes. Ett andligt mörker har brett ut sig, inte bara i vårt land, utan i det sekulariserade västerlandet överlag. Mörkret som vi upplever är dessvärre inte bara andligt, utan ondskan visar sitt rätta ansikte på en mängd sätt, vilket inte minst blivit påtagligt denna höst. Gängvåld och terror hör till de återkommande nyhetsrubrikerna. I vår närhet pågår ett krig med mänskligt lidande och död som frukter. Genom Hamas terrorattack i början av oktober blev vi påmind om människans inneboende förmåga att överträffa sig själv i grymhet. Mörker kan definitivt anses känneteckna vår tid. I detta mörker både vandrar och famlar vi människor i hjälplöshet.

I denna mörka tid finns det således ett akut skäl och ett verkligt behov av att återvända till Jesajas profetia och därigenom bli påmind om dess löfte att mörkret trots allt inte slutgiltigt är det som definierar mänsklighetens villkor. Profetian bär ju på ett löfte om ett ljus som ska gå upp för folket. Det löftet var en tröst för Israels folk i exilen. Det löftet var en tröst för alla dem som väntade på Messias ankomst, för vilka han var en "soluppgång för dem som är i mörkret och i dödens skugga" (Luk 1:79), som Sakarias sjunger. Även för oss, som lever i en värld där mörkret tar vid och hopplösheten breder ut sig, är profetians löfte i inledningen av julepisteln en verklig tröst. Den trösten har vi i Jesus Kristus som är profetians uppfyllelse. Han som lyser i mörkret och som mörkret inte har övervunnit. Han som är det sanna ljuset som ger ljus åt alla människor (Joh 1:5, 9). Han är ljuset vi både må ha del av och må vittna om i en aldrig så mörk värld.

Den kristna kyrkans existens är helt avhängig detta löfte.